

ELISABETH HAMMER

*Tukkukauppiaan
tytär*

ILTARUSKON AIKA 12

POHJOISET
SAAGAT

 SAGA
EGMONT

Tukkukauppiaan tytär

Elisabeth Hammer

Tukkukauppiaan
tytär

Iltaruskon aika 12

Suomentanut Saga Egmont

Editoinut Tiia Mensio

SAGA Egmont

Tukkukauppiaan tytär – Iltaruskon aika 12

Translated by SAGA Egmont

Edited by Tiia Mensio

Original title: *Grossererens datter*

Original language: Norwegian

Copyright © 2018, 2026 Elisabeth Hammer and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727283678

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Henkilöt

Rakel Ovreid – sarjan päähenkilö

Hanna Ovreid – Rakelin kasvattiäiti

Halvor Ovreid – Rakelin edesmennyt kasvatti-isä

Gunda Ovreid – Halvorin äiti ja Rakelin kasvatti-isoäiti

Esther Rønning – Rakelin kasvattitäti, Halvorin sisar

Peder Rønning – Estherin aviomies

Jenny Hoem – Rakelin ystävätär

Trygve – Jennyn veli, asuu Esther ja Peder Rønningin luona

Oscar – Jennyn veli, asuu Smithin perheen luona

Syver Svartangen – Ovreidien naapuri

Ingvald Svartangen – Syverin isä

Ask Bergan – Skoppumin nimismies, Rakelin kihlattu

Amelia Horgen – Ask Berganin sisko

Lars Disen – asianajaja ja Raetin tilan omistaja

Eilert Holm – naapurin poika

Dangfart Lomvi – Karljohansvernin pappi

Luutnantti Bakke – Jennyn työnantaja

Erich Bakke – luutnantin poika

Edna Berg – luutnantti Bakken kokki

Inga – Ovreidin tilan keittiöpiika

Jens – Ovreidin tilan renki

Mikkel Ovreid – Halvorin ja Estherin veli

Edellinen kirja päättyi näin:

Tukkukauppias katseli Rakelia tutkivalla katseella.

– Olette rohkea, herra Ludvigsen sanoi hetken kuluttua. – Sisukas ja lämminsydäminenkin, mutta enhän minä muuta odottanutkaan. Muistutatte isäanne.

– Tunsitteko te isäni? Rakel kysyi henkeään haukkoen.

– Kyllä, tukkukauppias vastasi. – Olen tuntenut isäanne jo pitkään, itse asiassa koko elämäni ajan.

Herra Ludvigsen kääntyi niin, että lampun valo osui hänen silmiinsä. Rakel hämmästyi huomattessaan, että ne olivat vihreät. Hän ei ollut kiinnittänyt siihen huomiota aiemmin.

– Se saattaa kuulostaa teistä kummalliselta, neiti Ovreid, mies jatkoi ja katsoi suoraan Rakeliin. – Mutta siihen on luonnollinen syy.

Herra Ludvigsen odotti hetken ja katsoi Rakelia silmiin. Sitten hän jatkoi: – Koska *minä* olen isäanne.

Luku 1

Bærum, kesäkuu 1856

Rakel tuijotti tukkukauppias Ludvigsenia. Hän katsoi miehen vihreisiin silmiin ja tummiin ripsiin, jotka hän niin vastentahtoisesti tunnisti. Ne olivat kuin hänen omansa. Samaa väriä, samaa muotoa. Rakel ei ollut kiinnittänyt siihen huomiota aikaisemmin, mutta ei hän ollut myöskään pitänyt mieheen katsekontaktia sen pidempään. Mies oli liian pelottava sellaiseen. Ja nyt tukkukauppias väitti, että Rakel oli hänen tyttärensä.

Ask asettui Rakelin vierelle, ja tuntui turvalliselta, kun hän kietoi käsivartensa suojelevasti Rakelin vyötärölle.

– Mistä on oikein kyse, herra Ludvigsen? Ask kysyi aavistuksen terävällä äänellä.

Tukkukauppiiaan nenänjuureen ilmestyi ryppy, kun hänen katseensa laskeutui Askin käsivarteen, joka lepäsi Rakelin vyötäröllä.

– Minulla on hyvä syy uskoa, että te olette minun tyttäreni, neiti Ovreid, tukkukauppias vastasi.

– En ymmärrä, Rakel aloitti ja katsahti avuttomana Askiin.

– Minä selitän, mutta ehdotan, että siirrymme olohuoneeseen ja istuudumme, tukkukauppias sanoi. – Hän kavensi silmiään ja tutkiskeli Askia. – Saattaa olla, että neiti Ovreid ja minä...

– Ei, Ask keskeytti. – Minä tulen mukaan.

Tukkukauppias näytti yrittävän etsiä jotakin vastaansanomista.

– Tahdon, että hän tulee mukaamme, Rakel sanoi päättäväisensä. – En lähde minnekään ilman häntä.

– Hyvä on, tukkukauppias vastasi huokaisten.

Rakel katsoi kiitollisena Askiin. Hän tunsi olonsa yhä hämmentyneeksi ja sekavaksi, eikä hän tahtonut olla kahden miehen kanssa, joka väitti olevansa hänen isänsä. Rakel veti syvään henkeä ja seurasi tukkukauppiaan leveää selkää huoneesta ulos.

Olohuone oli lähes yhtä kaunis kuin salonki, Rakel huomasi. Punaisia seiniä reunustivat kauniit huonekalut taidokkaine koristeikaiverruksineen, ja seiniä koristivat metsästysaiheiset maalaukset. Heidän takanaan olevaa pitkää seinustaa peitti täpötäysi kirjahylly. Takan edessä toisella lyhyellä seinustalla oli sohvaryhmä. Rakel antoi katseensa vaeltaa pienelle piippupöydälle. Se oli tarpeeksi lähellä, jotta Rakel saattoi tuntea vanhan savun ja tupakan tuoksun.

He istuutuivat sohvalle. Tukkukauppias asettui pöydän toisella puolella odottavalle tuolille ja heilautti takkinsa tuolin selkänöjälle.

– Luulenpa, että tarvitsemme jotakin vahvistavaa tätä keskustelua varten, hän sanoi. – Suokaa anteeksi hetkinen.

Mies poistui huoneesta ja Rakel kääntyi kohti Askia.

– Uskotko, että se on totta? hän kysyi epävarmana.
– Ei, en usko sitä, Ask vastasi. – Hän tahtoo jotakin, Rakel.
– Hänen silmänsä, Rakel sanoi. – Ne ovat täsmälleen saman muotoiset ja väriset kuin omani. Yhtäkkiä Rakel muisti jotakin.
– Ja sinä tiesit sen, Rakel sanoi hoksattuaan asian. – Sen kerran Karljohansvernissä, kun tappelit rannassa... Sinä seurasit minua ylös tienvarteen, ja kun kävelin katulampun valoon ja valo osui minuun, näytit kuin aaveen nähneeltä. Mainitsit silloin jotakin silmistäni, että oli harvinaista nähdä niin smaragdinvihreät silmät.

Rakel suoristautui. – Osaitko sinä epäillä tätä?

– En, Ask vastasi päättäväisesti. – Mutta pitää paikkansa, että reagoin nähdessäni silmiesi värin. Mielessäni kävi, että tukkukauppiiaan silmät ovat yhtä vihreät. Mutta en koskaan villeimmissä kuvitelmissanikaan...

– Kysyit, kulkeeko se suvussa, Rakel keskeytti. – Sinun täytyi miettiä sitä.

– Se oli vain ohimenevä ajatus.

Ask katsoi Rakelia tutkivasti, muttei sanonut enempää. Samassa tukkukauppias tulikin takaisin. Hän oli käärinyt valkoisen puseronsa hihat ylös ja piteli toisessa kädessään suurta kristallikarahvia, jossa oli kullanuskeaa nestettä. Hänen takanaan tuli palvelustyttö kompuroiden ja kannatellen kolmea lasia tarjottimella. Tyttö laski lasit pöydälle ja katosi reippaasti matkoihinsa.

– Konjakkia, tukkukauppias sanoi ja kaatoi karahvista juomaa laseihin. – Se on vanhaa, ja olen säästänyt sitä erityistilaisuuksia varten.

Mies katsoi Rakelia ja hymyili. Hänen silmänsä hehkuivat lämpimästi, ja Rakel tajusi, että tukkukauppias vaikutti onnelliselta. Tämän katseessa tai ilmeessä ei ollut mitään laskelmoivaa.

– Herra Ludvigsen, en tiedä, mitä minun pitäisi ajatella tästä, Rakel sanoi aivan kuten asia oli. – Tahtoisin mielelläni kuulla, miksi ajattelette näin.

Rakel oli iloinen, että Ask istui niin lähellä, että hän saattoi tuntea tämän lämmön.

– Minun täytyy myöntää, että olen itsekin hieman hämmentynyt, tukkukauppias sanoi ja otti kulauksen lasistaan. – Ymmärrättehän, että olen aina toivonut itselleni perillistä, joka olisi omaa lihaani ja vertani. Olisin kai mieluiten tahtonut pojan, sellaisen, joka voisi ottaa liiketoimintani haltuunsa.

Herra Ludvigsen katsoi lasiinsa ja kallisteli sitä niin, että konjakkipiipit pyörteili lasissa. – Bergan voi vahvistaa sen, tukkukauppias lisäsi kummallisen kivulias sävy äänessään.

Rakel katsoi Askia. Tämä nyökkäsi, muttei sanonut mitään.

– Mutta vuosien mittaan ymmärsin, etten tulisi kokemaan isyyttä, en pojalle enkä tyttärelle. Vaimoni ei voi saada enää lapsia, tukkukauppias sanoi ja lasi lasinsa pöydälle. – Se on ollut minulle suuri surun aihe.

Rakel näki, että mies todella tarkoitti sitä.

– Mutta sitten tapasin teidät, tukkukauppias jatkoi. – Aivan ensimmäisen kerran, kun puhuimme yhdessä tullitarkastajan huvilan rappusilla Tønsbergissä, ymmärsin, että teissä on jotakin erityistä. Te muistutitte minua eräästä henkilöstä kaukaisessa menneisydessäni: teidän äidistänne.

Rakel loi katseensa syliinsä ja tuijotti käsiään.

– Taidanpa edetä liian nopeasti, tukkukauppias myönsi, osittain itselleen. – Pahoitteluni, neiti Ovreid, mutta minulla on ollut vuorokauden verran aikaa miettiä tätä asiaa, ja olen vakuuttunut. Mutta unohdan, että tämä varmasti tulee valtavana yllätyksenä teille, joten aloitan alusta.

Herra Ludvigsen nosti lasiaan ja siemaisi juomaansa uudelleen. Rakel teki samoin, sillä hän tarvitsi jotakin vahvistavaa. Vain Askin lasi seiso i yhä koskemattomana pöydällä.

Konjakki kirveli suuta ja kurkkua, mutta jätti jälkeensä pehmeän lämmön. Rakel vavahti hieman tuosta väkevistä virvokkeesta, mutta seuraava kulaus ei ollut yhtä pistävä ja sai hänet hieman rauhoittumaan. Silti Rakelin sormet tärisivät, kun hän laski puolitäden lasin pöydälle.

– Eilen, kun puhuimme yhdessä, tukkukauppias jatkoi. – Mainitsitte palvelustytön, joka työskenteli minulle kauan sitten, ja jolla saattaisi olla tietoja siitä, miksi Bråne yritti viedä henkenne viime vuoden syksyllä. Te mainitsitte myös, että hänellä oli sukua pohjoisessa. Minulla oli kerran palvelustyttö, jonka nimi oli neiti Skatveit, ja hän oli kotoisin pohjoisesta. Eilen iltapäivällä selvitin, olisiko hän palannut Tønsbergiin. Ja kyllä vain olikin.

– Matkustittek o te Tønsbergiin saakka puhumaan hänen kanssaan? Rakel kysyi epäuskoisena. – Vain saadaksenne vastauksen siihen, miksi Bråne yritti tappaa minut?

– Osittain siksi, herra Ludvigsen vastasi. – Kuten tiedätte, Bråne työskenteli vaimolleni, ja asia on vaivannut minua – miksi hän lähti Bøhön metsästääkseen teidät. Miehellä oli selvästikin salaisuuksia, ja tahdoin saada tietää, kuinka laaja hänen petoksensa oli.

Tukkukauppias selvitti kurkkuaan. – Oli myös toinen syy. Tiedän, että Bråne on vuosien saatossa pelotellut useita palvelustytöjämme. Itse asiassa olen saanut hänet kiinni siitä useamman kerran. Joku jopa irtisanoutui hänen vuokseen, ja minä...

Tuo isokokoinen ja itsevarma mies vaiken i pitkäksi aikaa, ennen kuin jatkoi: – Eräs palvelustyttö irtisanoutui kerran. Nainen, jota rakastin hyvin paljon.

Rakel oli istunut varuillaan koko ajan, ja nyt hänen vatsaansa kivisti. Hän alkoi aavistaa, mihin miehen kertomus oli menossa.

– Se oli minulle vaikeaa, mies kertoi. – Hän oli vain palvelustyttö, ja minä yritin saada itselleni nimeä. Tarvitsin vaimon, jolla oli sekä rahaa että tietynlainen asema. Mutta antauduin tunteileni, ja samoin hän. Hänen nimensä oli Rosa Karlsen.

Kun Rakel kuuli nimen, oli aivan kuin kaikki olisi kääntynyt ylösalaisin. Sillä mies puhui Rakelin äidistä.

– Mutta minä olin hölmö, tukkukauppias jatkoi. – Uhrasin rakkautemme lupaukselle ja toiveelle mahdista ja vaikutusvalasta, hän sanoi hiljaa. – Paras ystäväni oli kuolemaisillaan, ja hänen viimeinen toiveensa oli, että ottaisin hänen vaimonsa ja vastasyntyneen lapsensa huomaani. Nainen oli varakas ja hänellä oli oikeanlainen sosiaalinen asema, joten lupasin ystävälleni, että menisin naisen kanssa naimisiin. Ja niin tein.

Herra Ludvigsen veti henkeä ja jatkoi: – En ymmärtänyt sitä silloin, mutta se oli elämäni suurin virhe.

Hän kurtisti kulmiaan ja katsoi alas. – En tajunnut sen johdettavan siihen, että Rosa katoaisi elämästäni iäksi. Itse asiassa... Ei tunnu mukavalta myöntää, mutta toivoin kyllä voivani pitää hänet elämässäni siitä huolimatta, että olin naimisissa. Mutta Rosa ei ollut sellainen nainen, kuten hän minulle hyvin painokkaasti kertoi.

Tukkukauppias irvisti. – Hän järkyttyi syvästi ehdotuksestani, ja eräänä päivänä hän oli poissa. Halusin löytää hänet, mutta tajusin sitten sen olevan hyödytöntä. Rosa oli ylpeä nainen, ja minä olin mennyt naimisiin toisen naisen kanssa. Hän ei olisi koskaan antanut minulle anteeksi, sanoinpa mitä tahansa. Olin pilannut kaiken.

Miehen ääni oli puuroutunut karkeaksi, ja hän tuijotti lasiinsa.

– Vaikka olin jo kauan sitten tajunnut, että *oli* minun syytäni, että Rosa katosi, osa minusta toivoi epätoivoisesti neiti Skatveitin kertovan, että se olikin ollut Bråne, joka Rosan oli silloin ajanut pois.

– Ja mitä neiti Skatveit sitten kertoi? Ask kysyi.

– Että se oli minun syytäni, aivan kuten uskoin, herra Ludvigsen kertoi haavoittuneella äänellä. – Rosa lähti päästäkseen pois minun luotani.

– Brånellako ei siis ollut mitään tekemistä asian kanssa? Ask kysyi.

– Ei, vaikkakin... Herra Ludvigsen mielti. – Neiti Skatveit kertoi Rosan pelänneen Brånea, mutta hän oli kuitenkin hyvin selvillä siitä, että minun petokseni ajoi Rosan pois. Ja...

Herra Ludvigsen vaiken kokonaan ja ponnisteli jatkaakseen. Hänen sormensa puristuivat juomalasin ympärille. – Aivan kuin siinä, mitä minä tein, ei olisi ollut riittämiin, neiti Skatveit kertoi minulle jotakin, joka teki asiasta vielä pahempaa, tukkukauppia jatkoi vaisusti. – Hän kertoi, että Rosa oli lähtiessään ollut ras-kaana. Tunsin Rosan hyvin, eikä sydämessäni ollut epäilystäkään, etteikö lapsi olisi ollut minun.

Kun mies lausui nuo sanat, Rakelin vatsassa muljahti.

– Ja miksi uskotte minun olevan tuo lapsi, herra Ludvigsen? Rakel kysyi ahdistuneena.

– Koska neiti Skatveit kertoi saaneensa Rosalta kirjeen lapsen syntymän jälkeen. Rosa oli antanut lapselle nimen Rakel, ja ty-töllä oli tummat kiharat ja vihreät silmät. Aivan kuten minulla ja aivan kuten teillä. Neiti Skatveit kertoi myös, että Bråne oli seu-rannut Rosaa tämän lähtiessä Tønsbergistä, ja että Bråne oli käyt-täytynyt uhkaavasti. Nyt, kun tiedän Brånen jahdanneen myös teitä, se ei voi olla sattumaa. Teidän täytyy olla minun tyttäreni.

Rakel tunsi herra Ludvigsenin katseen, mutta tuijotti itse vain sylissään lepääviä käsiään.

– Tässä on minulle paljon sulateltavaa, herra Ludvigsen, Rakel sanoi lopulta.

– Ajatelkaa kaikessa rauhassa, mies sanoi. – En tahdo painostaa teitä yhtään mihinkään. Olen vain todella onnellinen, että löysin teidät. Olen toivonut omaa lasta jo kauan, neiti Ovreid. Joten minulle tämä on unelmien täyttymys.

Rakel katsoi herra Ludvigseniin. Miehen vihreät silmät kiilteivät, ja hän hymyili lämpimästi. Tukkukauppias todella tarkoitti sitä, mitä oli sanonut, ja Rakel liikkui tuon ankaran ja armoittoman miehen näyttäessä vilauksen tunteistaan.

– Viime päivät ovat olleet vaativia, Ask sanoi. – Ehkä neiti Ovreid tarvitsisi nyt hieman lepoa? Ratsastusmatka takaisin Jarlsbergiin on pitkä, ja neidin täytyy olla hyvin levännyt, kun lähdemme matkaan aikaisin huomisaamuna.

– Neiti Ovreid ei ratsasta, tukkukauppias sanoi. – Se ei sovi hänen asemassaan olevalle naiselle. Hän matkustaa tilalle kuuluvilla vaunuilla. Oletan sinun vaativan, että saat saattaa hänet kotiin, Bergan?

– Kyllä, Ask vastasi.

Miehet tuijottivat toisiaan, mutteivät sanoneet mitään.

– Hyvä, sanoi tukkukauppias hetken kuluttua. – Sitten tiedän hänen olevan turvassa.

Tukkukauppias hymyili Askille valjusti, ennen kuin siirsi katseensa Rakeliin. – Arvostan sitä, että Bergan on niin uskollinen teitä kohtaan, neiti Ovreid, mutta on eräs asia, josta tahtoisin hyvin mielelläni keskustella kanssanne kahden. Soisitteko vanhalle miehelle tällaisen toiveen? Siinä ei mene kauan.

– Kyllä, ei kai siinä mitään paha ole, Rakel vastasi ja katsoi

Askiin. Askin toinen silmäluomi nyki hieman, mutta hän nousi ylös.

– Olen aivan oven ulkopuolella, ask sanoi hiljaa, katsomatta tukkukauppiaseen.

– Hän on turvallisissa käsissä, Bergan, herra Ludvigsen vakuutti. Ask ei vastannut, vaan mulkaisi tukkukauppiasta astuesaan ulos.

Oscar makasi sängyssä tyytyväinen hymy huulillaan ja uniriepu kädessään. Hän oli uninen, muttei vielä aivan valmis nukahtamaan. Jenny istui sängynreunalla ja silitteli pojan hiuksia, jotka olivat yhä kosteat pesun jäljiltä. Heidän aarrejahtinsa jälkeen Oscar oli ollut aivan multainen ja pölyinen ja kunnon saippuapesun tarpeessa. Nyt hän oli puhdas ja tuoksui hyvältä. Pojan silmäluomet olivat alkaneet lupsahdella, sillä nukkumaanmenoaika oli mennyt jo kauan sitten, mutta hänellä oli vielä jotakin sydämellään.

– Nyny saa Oscarin aarre, hän sanoi ja katsoi Jennyä hellästi.

– Annatko sinä minulle aarteesi? Jenny kysyi yllättyneenä ja näki mielessään pienen kasan kauniita kiviä, jotka olivat nyt pesytynä kulhossa keittiössä.

Poika nyökkäsi hyvin vakavana.

– Se on hieno lahja, Oscar, Jenny sanoi. – Kiitos paljon. Mutta ehkä me voisimme jakaa sen? Se voisi olla yhteinen, sinun ja minun.

– Sinun ja minun? poika toisti.

– Niin, Jenny vastasi. – Haluaisitko niin?

– Kyllä!

Vastaus tuli niin nopeasti, että Jenny liikuttui. Lämpö levisi hänen rintaansa, hän kumartui ja suukotti poikaa otsalle.

Rakkaus vie kohti uutta kohtaloa

Rakelin todellisuus järkkyy, kun Ludvigsen paljastaa olevansa hänen oikea isänsä. Miehen arvoitukselliset motiivit ja menneisyyden varjot uhkaavat repiä Rakelin ja Askin erilleen. Jenny puolestaan ajautuu pakomatkalle, kun hänen salaidentiteettinsä paljastuu. Hän saa apua Rakelin sukulaisilta, mutta löytääkö Jenny enää ikinä tietään takaisin rakkaan veljensä luokse?

Elisabeth Hammer on norjalainen kirjailija, joka on tunnettu lumoavasta Iltaruskon aika -sarjasta. Sarjassa nuori Rakel Ovreid etsii vastauksia salaperäiseen menneisyyteensä ja navigoi rakkauden ja kohtalon myrskyissä.

Iltaruskon aika on osa Pohjoiset saogat -kirjauniversumia – koukuttavia historiallisia kirjasarjoja Norjan vuonoilta aina Huippuvuorten revontulien loisteeseen.